

toetssteen

Lente 2014 (1)

**Uitgave van Teken en Schilderclub 'de Toets', Zeist
www.detoets.nl**

INHOUD:

voorwoord	3
nieuwjaar	4
kunstavond(en)	4
schilderen in Nepal	5
verslag ALV	7
kunstroof op Belcour	10
portret van een toetslid	12
Joseph Beuysz	12
Toets varia	14
strip	15
programma	16
vereniging info	18

Facelift 1

illustraties:

Cees van Es, Atelier Stilleven, voorblad	
Foto: Facelift Atelier 1,	2
Foto: Facelift Atelier 2,	4
reciterende monniken in Bodnath,	6
Foto's tentoonstelling gemeentehuis,	10
Beuysz, basalt bomen,	13
Peter van den Breemer, Bhaktapur,	20

31e jaargang nr.1, april 2014
vormgeving Cees van Es

de *'toetssteen'* verschijnt in de maanden
maart, juli/augustus en december.

Kopij kan worden ingeleverd voor de 1^e van de maand
maart, juli en december.

Kopij op via e-mail (ceesvanes@casema.nl), of in het uiterste
geval een getypte of gekopieerde versie.
Tekst gaarne zonder opmaak en foto's separaat!

VOORWOORD

De dag dat ik dit schrijf is de lente begonnen. Het is ook duidelijk te merken, volle zon en 18-20°C; niet echt een dag om binnen te zitten schrijven.

Er is sinds de vorige Toetssteen, weer veel gebeurd bij de Toets. Om ons 'home' te optimaliseren heeft het bar/keuken gedeelte een lichte facelift ondergaan en is sfeerverlichting aangeschaft. In de planning voor dit jaar staat in ieder geval de hal en atelier geschikt te maken voor het presenteren van werk van leden. Veel van wat ik zeg of wil zeggen staat natuurlijk in dit blad, waarom zou ik het dan ook niet kort houden en me concentreren op hoogtepunten. Bijvoorbeeld, het 40 jarig bestaan van de Toets. Let op de mailing; onder leiding van Rina is of wordt een commissie gevormd voor de organisatie voor een speciale avond eind november.

Tot aan de zomervakantie worden nog 2 kunstavonden georganiseerd, 28 maart met de laatste film uit de Cobra serie (Carl-Henning Pedersen en Pierre Alechinsky) en 30 mei met 'werk van leden, door leden', ook wel genoemd de kleine appreciatie avond.

Vergeet niet die data in uw agenda te zetten.

En, zeker vermeldenswaardig, na een pauze van bijna 2 jaar weer een 'Portret van een Toetslid'. Hierbij interviewt Rina één van onze leden, een reeks artikelen die vele afleveringen van de Toetssteen heeft verrijkt en waarmee we bij aflevering 21 zijn beland. Ik hoop dat Rina snel de 25 volmaakt.

Veel leesplezier!

Cees van Es, voorzitter.

De Klop Mode

Een unieke collectie scandinavische mode
vindt u in hartje Nederland

MARIMEKKO • VUOKKO • ELISABETH KLOK • FINN FASHION • MARGARETA FORBLUND

Slotlaan 127 3701 GA Zeist Tel. 030-6919356

NIEUWJAAR 2014

Aan de gezelligheid en de goede sfeer tijdens deze Nieuwjaars receptie op zaterdag 11 januari is nogal wat werk vooraf gegaan. Op 2 januari is door een grote groep vrijwilligers de luifel boven de bar gesloopt. Het hout eraf, de verlichting aangepast, de wanden wit geveerd, de sobere balken rood, het vele afval afgevoerd.

De lekkage van de dakgoot opgeheven en het toegangspad aangeharkt.

Het atelier sfeervol ingericht met tafeltjes en versnaperingen en een versierde kerstboom vol schilder attributen op het podium. Tevens is er sfeerverlichting aangeschaft waardoor een zestal lampen langs de wand, de informele stemming verhogen. Het ziet er dan ook goed uit om de vele aanwezigen hartelijk te kunnen ontvangen.

Op het juiste moment neemt Cees het woord, hij heet iedereen welkom en prijst de grote opkomst. Hij heeft de eer op deze eerste bijeenkomst te spreken, terwijl er dit jaar al zoveel is gebeurd en er ook reeds een week schildersessie heeft plaats gevonden.

Allereerst wil hij stil staan bij een triest aspect: we verloren in het vorig jaar één van onze coryfeeën, ons erelid en docent **Wiets ten Siethoff**. We zullen haar inbreng en betrokkenheid op de Toets missen, maar haar zeker niet vergeten.

Daarbij speelt mee dat we op haar advies zijn begonnen met een uitleenbibliotheek, waarvan haar collectie kunstboeken de basis vormt.

Voor iedereen is het mogelijk hiervan gebruik te maken, maar ook is er de gelegenheid om de collectie met eigen giften uit te breiden.

Cees geeft aan dat 2013 een uitstekend jaar voor de Toets is geweest. Positief is ook dat het ledental stabiel is en ondanks de economisch wat mindere tijd, blijft schommelen rond de 100. Daardoor staan we financieel sterk en is er geen contributie verhoging nodig. Hij spreekt zijn waardering uit voor de belangeloze en enthousiaste inzet van de vele vrijwilligers die er o.a. voor zorgen dat:

- de Toets naar buiten positief wordt uitgedragen, waarvan de etalage campagne, de deelname aan kunstmarkten en andere culturele activiteiten duidelijke voorbeelden zijn,
 - de organisatie van de jaarlijkse tentoonstelling prima verloopt,
 - er een boeiende Toetssteen bij u thuis komt,
 - het er in en om het atelier altijd goed uitziet...
- en zo kan hij nog wel een tiental andere onderwerpen noemen.

Cees bedankt dan ook alle vrijwilligers voor hun inzet, waardoor 2013 weer een succesjaar is geworden. Eveneens spreekt hij de hoop uit dat in de toekomst het enthousiasme blijft leven, om zodoende onze boeiende vereniging in stand te houden.

Zonder deze inzet zou de Toets ook niet zo lang hebben bestaan, officieel in 2014 reeds 40 jaar. Een feit dat we niet ongemerkt zullen laten passeren.

Cees besluit met ons allen een gezond en creatief 2014 toe te wensen.

Feestelijk wordt daarop het glas geheven en uit het onophoudelijk geroezemoes nadien blijkt een goede onderlinge verstandhouding van de vele aanwezigen.

Martin van der Mey

KUNSTAVOND(EN):

Kunstavond 28 februari 2014; Anselm Kiefer, materieschilder en beeldhouwer.

De avond staat in het teken van het schilderen met materialen en bij Anselm Kiefer is dat in de ruimste zin van het woord. Van hem is bekend dat hij heel erg ruimtelijk werkt. De verwachtingen zijn dan ook hoog gespannen. Tevoren zijn in het atelier 20 grote en kleinere producten van de workshops

“vrij werken met materialen” van Leo Dekker opgesteld en deze vormen reeds een uitstekend decor en overzicht van hoe er met materialen en ongebreidelde fantasie iets moois kan ontstaan.

De film: “**Over the cities, grass will grow**”, over het werk van Anselm Kiefer, geboren in 1945 in Duitsland, geeft overigens een geheel ander beeld van omgaan met materie en materialen dan de verwachtingen van het grote aantal aanwezigen. Anselm laat medewerkers met enorme machines grote ruimten in de aarde uitgraven waardoor onderaardse tunnels en zalen ontstaan, waarin objecten worden neergelegd. Kleine openingen zorgen voor essentieel vaag daglicht. Zijn assistenten werpen tientallen glasplaten op de grond en Anselm is gefascineerd door de vorming van onverwachte patronen in de scherven. Met hijskranen worden grote staketsels opgestapeld tot vele meters hoge torens die in formatie een bouwproject suggereren. Ook werkt hij met zware, massief ineengeperste platen lood, veelal in opengeslagen boekvorm die in andere objecten worden gehesen. Onder andere in fantastisch geschilderde zee taferelen. Op deze manier demonstreert hij nog meer extravagante activiteiten.

De vraag komt op wat hier de zin van is en of het valt onder totale waanzin of enorme superioriteit. Dit alles is hoogstens te begrijpen uit fragmenten van de interviews die hij geeft. Daarin komt zijn bezieling naar voren vanuit de eindeloos ruisende zee en de onophoudelijke golfslag, die uiteindelijk rotsen verkruint. Dan wordt ook de inhoud van de film duidelijker: “**Op het door mensen en oorlog verwoeste land bloeien de klaprozen**”. In Kiefer’s schilderijen komt de natuur, die als een Phoenix uit de as verrijst, als grote overwinnaar van alle vernietiging naar voren. Hij put veel inspiratie uit zijn fascinatie van de enorme verwoestingen van de 2^e wereldoorlog. Zijn aanpak is: “**Niet zoals het moet, maar zoals het ook kan**”.

Na de pauze wordt nog verdere documentatie van Anselm Kiefer vertoond, waarin vooral aandacht wordt besteed aan zijn schilderijen. Daarin krijgen we een duidelijker beeld van zijn werk en komt het materie schilderen, veelal in rauw stemmige landschappen, goed aan bod. Deze voorbeelden zijn een waardevolle aanvulling op de film. Aansluitend wordt er met andere ogen en waardering gekeken naar de geëxposeerde werken van de groep van Leo Dekker, wat leidt tot belangstellende vragen en commentaren.

Een zeer geslaagde kunstavond waar nog lang over kan worden nagepraat.

Martin van der Mey.

PROGRAMMA KUNSTAVOND(EN):

Vrijdag 28 maart 2014: Deze avond zal bestaan uit een 2-luik; werk van de Cobra schilders **Carl-Henning Pedersen** en **Pierre Alechinsky**.

Vrijdag 30 mei 2014: ‘Werk van leden, door leden’

De Toetsleden kunnen een werk inbrengen dat wordt besproken en beoordeeld door de andere leden.

Alle kunstavonden beginnen om 20.00 uur.

Introductie is toegestaan!

SCHILDEREN IN NEPAL

Hoe is het om 4 weken iedere dag in je eentje te schilderen? Houd ik dat vol en wat leer ik er van?

Veel neem ik niet mee, alleen een klein houten schilderskistje met ingebouwd palet, gekopieerd van Tom Thomson die dit gebruikte op zijn tochten door de Canadese wildernis. Verder een stapeltje losse doekjes en aquarelblokken.

Vanuit Nederland een hotel gepland voor de eerste 2 nachten. In de piepkleine Suzuki-taxi knalt de armoede van de buitenwijken van Kathmandu naar binnen en denk ik: wil ik hier wel zijn? Wil ik dit schilderen?

Zoals alle toeristen zit ik in de wijk Thamel. Ieder moment willen minstens 10 Nepali iets van mij, taxi, CD, hasj, kettinkje, sjaltje... In de eerste dagen kijk je zo min mogelijk naar de spullen in de winkeltjes en vermijd je zoveel mogelijk contact, maar later ga je gewoon van alles terugzeggen, dat voelt toch prettiger.

Wat een heksenketel is Kathmandu met zijn nauwe straatjes vol motorfietsen. Zij toeteren keihard naast je oor als ze je voorbijrijden, zodat ik de neiging had om ze per ongeluk een elleboogstoot te geven. Toch maar gewoon de knop om, aan de slag. Niet dubben wat te schilderen, maar gewoon doen. En dan direct contact en lol met met een winkelierster en de baas van het werkplaatsje waar ze pompen en elektromotoren gewoon half op straat repareren.

Dwalen door de stad. De grote donkere Hindutempels op Durbar Square trekken me niet direct aan. Wel het eenvoudige

tempeltje naast een oude boom. 's Avonds gaat het tempeltje open en mag ik de mensen tekenen die binnen rond een vuurtje praten met hun goeroe. Aan de wand hangen boze maskers en is er een klein nisje met kaarsjes voor een godinnetje. Daarna word ik uitgenodigd mee te gaan om offers te brengen aan een godin in een zeer oude tempel. Veel avonden wordt dat vaste prik en daardoor leer ik de charmes van de avonden aan het plein kennen.

In het museum vind ik een rustige plek om te schilderen. Dat werd mij eerst streng verboden door een jonge bewaker, maar na toestemming van de directeur, bleef hij steeds achter mij staan kijken. Het bleek een militair en tevens bokskampioen te zijn. Aan het eind van de dag gaf hij mij 5 roepies!

Bij het schilderen van de Gouden Poort van het voormalige paleis had ik veel bekijks. Men hangt graag ongeveer over je heen, maar dat went en je leert je te concentreren.

De dagindeling is simpel: ergens een ontbijtje scoren en dan terug naar je hotel voor je spullen. Pas in de avond kreeg ik honger en dan ging ik het liefst naar het Yak restaurant. Je zegt "single" en dan word je bij iemand anders gezet, zodat je nog een gezellige avond hebt. Heerlijk eten voor een paar euro.

Om rustig te schilderen werk ik een paar dagen op mijn hotelkamer of op het dakterras aan een Boeddhabeeldje met een intens witte lichaamskleur dat ik vond bij de stupa Nagha Bahal.

Na een dag of 10 kreeg ik genoeg van de drukte en verhuisde naar Bhaktapur. Heerlijk rustig. Veel meer klederdracht en rustig keuvelende mensen op glimmend houten zitjes. De boeren wonen er nog gewoon in de stad. Aan de rand van het stadje vond ik een kleine ommuurde Hindutempel die niet dat zware en duistere had van de grote tempels. 2 monniken woonden er bij. De oudste sloop buiten op een matje, de andere bracht mij thee, koekjes en een appel. Naast mij stralend witte koereigers in de bomen.

Vanuit Bhaktapur liep ik het boerenland in, maar het vuil, plastic afval en stof langs de weg stond mij tegen. Het landschap was wel erg mooi, vlak en vol oude steenovens van pottenbakkerijen. Overal groepjes mensen in traditionele kledij die het land bewerken. Bhaktapur is na half negen uitgestorven en donker.

Een taxiritje van een uur (8 euro) brengt me naar Nagarkot, een dorpje met prachtig uitzicht op de bergen. Het ligt op een bergrug, bestaat in feite uit 1 weggetje, maar je kan heerlijk langs de terrasvormige hellingen naar beneden wandelen. Hier

woont het Tamang-volk. Over de smalle paadjes langs oude boerderijtjes wordt bijna alles op de rug vervoerd met behulp van banden over het voorhoofd. Meestal door kasteloze vrouwen in prachtige felrode kleren met gouden flonkertjes.

De terrasjes bouwland zijn vaak maar enkele meters breed. De huisjes hebben prachtige rode en gele aardkleuren, die vooral aan de schaduwzijde razend moeilijk te schilderen zijn, vooral wanneer er twintig schoolkinderen om je heen, maar ook pal voor je staan. Buiten schilderen is hier onbekend en een tube olieverf onweerstaanbaar. Contact maken met de bevolking valt niet mee. Voor een foto vraagt men geld. Ik had graag een boerin willen schilderen, zij vroeg 500 roepies, voor haar veel geld, voor mij 5 euro. Stom dat ik dat niet heb gedaan, ik moet leren dingen te organiseren zoals ik het wil hebben.

Behalve tekenen en schilderen is er niets te doen in Nagarkot. Bijna ieder huis is een winkeltje waarin hetzelfde wordt verkocht. 's Avonds is het aardedonker en heb je een zaklantaarn nodig om je weg terug te vinden.

Ten slotte met een public bus hotsebotsend door de bergen terug naar Bodnath, vlakbij Kathmandu. Daar heb ik heerlijk van het boeddhistische leven kunnen genieten. Vooral de jonge monniken vinden het erg leuk om getekend te worden.

De grote Stupa ligt op een beschut plein zonder verkeer. Je hoort alleen het geroezemoes van alle mensen die met de klok mee rond de Stupa lopen. Alles rond de Stupa is kleurig, oud, mooi en zonovergoten. Niemand mocht op het dak van de Stupa komen. Gelukkig begreep de bewaker dat ik een rustige

plek nodig had, dus zo leerde het halve plein mij kennen als de schilder op het dak.

Nepal is een arm, maar goed functionerend en veilig land. Ik heb mij beperkt tot de Kathmandu-vallei. De bergdorpen en -kloosters zullen ongetwijfeld heel andere sferen oproepen, die ik graag de volgende keer wil gaan proeven. Als je in je eentje schildert, hoef je aan niets te denken, niet aan tijd, niet aan anderen, nooit overleg! Heerlijk dwalen en maar zien wat je tegenkomt. Maar dat kan je natuurlijk ook regelen met een kleine groep.

Peter van den Breemer

VERSLAG ALGEMENE LEDENVERGADERING DE TOETS, Donderdag 6 maart 2014 aanvang 20.00 uur.

01 Opening: Cees van Es opent de vergadering en heet iedereen welkom.

Aanwezig 6 bestuursleden en 12 leden. Afmelding ontvangen van Hans Doormont en Louwrens Verroen.

De aanwezigen gaan akkoord met de voorgesteld agenda.

02 Mededelingen en Ingekomen stukken: We hadden dit keer heel bijzondere ingekomen stukken. Jett Liezenberg bracht voor iedere barkruk een nieuwe hoes mee. Jett bedankt.

03 Notulen van de algemene ledenvergadering van 14 maart 2013: Deze worden akkoord bevonden. De voorzitter bedankt Heiko Nieboer, die nog als oud secretaris deze notulen heeft opgesteld, voor het verslag.

04 Verslag van de secretaris: Akkoord.

05 Samenstelling bestuur: Aftredend Cees van Es (voorzitter) en Rina van Kilsdonk (algemeen bestuurslid). Rina stelt zich herkiesbaar. Cees van Es stelt zich herkiesbaar voor de periode van 2 jaar. Beiden worden herkozen. Cees van Es geeft aan dat er op tijd gezocht moet worden naar een nieuwe voorzitter.

06 Financieel verslag penningmeester: Alle leden hebben de diverse stukken op tijd ontvangen en gaan akkoord.

Opmerking van Peter van den Breemer: Tot begin van het vorige jaar hadden wij samen met de burens een C.V. ketel. Dat is inmiddels veranderd. Wij hebben een eigen C.V. Met de burens moet nog wel een eindafrekening voor het gasverbruik worden gemaakt. Dat gaat in april gebeuren.

07 Verslag kascontrole commissie: De leden van de commissie Paul Reeskamp en Martha Krufft verklaren de

financiële stukken te hebben ingezien, deze zijn akkoord bevonden. Op basis van die conclusie wordt het bestuur, na die vraag voor gelegd te hebben aan de vergadering, gedechargeerd en wordt de penningmeester bedankt voor zijn inzet.

08 Benoeming kascontrole commissie: Paul Reeskamp is aftredend. Martha Krufft is lid en blijft lid en Ruud Vos, de reserve, wordt nu lid van de commissie. Sabine Lit is beschikbaar als reserve commissielid.

De vergadering gaat akkoord met deze samenstelling.

09 Voorgestelde begroting 2014: Staande de vergadering wordt de post 'inrichting atelier' aangepast van € 300 naar € 1300. Een verhoging van € 1000 t.b.v. van de herinrichting van de entree/gang en de aanschaf van enkele presentatieschermen. Met deze aanpassing werd de begroting akkoord bevonden.

10 Bestuurs- en beleidszaken: Het bestuur stelt, n.a.v. de huidige financiële situatie, voor de contributie niet te verhogen. De vergadering gaat daarmee akkoord.

Er zijn op dit moment 93 leden. Het aantal stelt wat teleur. Het aantal is aan de lage kant ondanks de inzet van de P.R. groep, de etalageactie etc. Maar zonder die inzet zou het ledental waarschijnlijk lager zijn uitgevallen.

Programma: Enkele leden hebben gevraagd om de schildersessies tot eind juni door te laten lopen. Deze discussie is al vaker gevoerd. Het bestuur heeft om die reden een enquête in voorbereiding om de mening van de leden over dit onderwerp te peilen. Deze enquête wordt binnen kort aan alle leden verzonden. Het bestuur hoopt op response en zal het beleid daarop baseren.

Er worden door de leden tijdens de vergadering ook alternatieven aangedragen.

Bibet Buurman stelt voor om in juni met een beperkt programma te werken b.v. alleen s'avonds.

Carly Paulsen stelt voor om het programma te verlengen tot ½ juni in plaats van te stoppen in de eerste week van juni.

Cees van Es voorde een aantal argumenten aan tegen het door gaan met de sessies in de zomer.

Enkele jaren geleden is n.l. mede op advies van de docenten het schilderprogramma met 4 weken ingekort. Het belangrijkste tegenargument is de lage opkomst (2 à 3 mensen op de schildersessies). Veel leden gaan in juni/julie op vakantie. Intussen staat de 1e week van juni al weer enige tijd in het programma.

Het bestuur benadrukt dat er gedurende de zomer, op de donderdagavond, gelegenheid is om te schilderen. Verder is het atelier, bij slecht weer, open voor de buitenschilders.

De Toets is gevraagd om op 7 april een workshop, onder leiding van een docent, te organiseren voor medewerkers van de P.G.G.M. Het wachten is nog op bericht m.b.t. de belangstelling (min. 10, max. 20 deelnemers). Bibet stelt voor om die gelegenheid aan te grijpen om materiaal te exposeren.

Er is een workshop abstract schilderen in voorbereiding onder leiding van een docent en daarnaast werkt Mieke aan een programma, om onder begeleiding van een docent, verdieping te creëren in werkstukken. Hoe kom je van een leuk schilderstuk naar een doorwrocht werk? Als docent wordt gedacht aan Maartje Kramer.

Buitenschilderen: Een activiteit opgezet door Martha Krufft. Zoals bekend valt deze activiteit niet onder verantwoordelijkheid van de toets. Tijdens de vergadering kwam deze activiteit echter wel ter sprake. De belangstelling is groot. Martha wil graag de organisatie blijven doen maar zoekt ondersteuning. Inmiddels is die ondersteuning toegezegd.

11 Huisvesting: Er is dit jaar onderhoud gepleegd aan de buitenkant. Clary Candel vraagt zich af of dat wel voldoende is, er zitten volgens haar slechte plekken in het dak. Hans Doortmont zal worden gevraagd een en ander nog eens goed te bekijken. Om verdere schade aan het dak te voorkomen is het van belang de goten goed schoon te houden. Er wordt overwogen om een berk, die dicht bij de goot staat, terug te snoeien of te rooien. Een berk geeft erg veel afval waardoor de goot verstopt raken.

12 Rondvraag: Clary stelt voor reclame voor de toets aan te brengen op de buitenramen aan de kant van het P.G.G.M. gebouw. Martin is gevraagd daarna te kijken. Besloten wordt dit kort en bondig te houden, b.v. alleen naam plus site.

Cees bedankt de aanwezigen voor hun positieve bijdrage aan de vergadering, hij sluit de vergadering.

WERK VAN WIETS TEN SIETHOFF.

Als eerbetoon en blijk van waardering aan onze gastdocent, lid en erelid Wiets ten Siethoff, heeft het bestuur besloten twee van haar werken, een aquarel en een krijttekening, in te laten

lijsten en permanent tegen de achterwand van het atelier te exposeren.

LIDMAATSCHAP PASJE

Het nieuwe lidmaatschap pasje dat u heeft ontvangen is, in tegenstelling tot voorgaande jaren niet van een jaartal voorzien.

Het nieuwe pasje blijft geldig, zolang u lid bent van de Toets.

Heeft u het niet ontvangen of heeft u vragen, dan kunt u contact opnemen met de leden-administratie.

HEGER EN VAN DEN BERG

*Sinds 1922
een begrip*

WINSOR & NEWTON

Ara

4 art

GOLDEN
ARTIST COLORS

DALER - ROWNEY

system 3

KUNSTSCHILDERMATERIAAL

INLIJSTERIJ

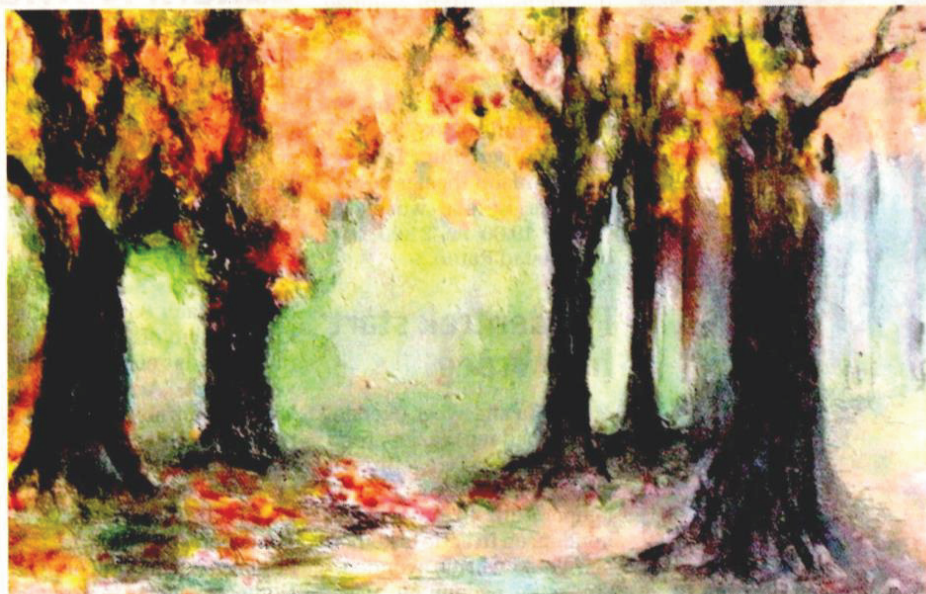
PASSE - PARTOUT SNELSERVICE

Steynlaan 32

tel.: 030-693 05 02

MET SPOED GEZOCHT:
<ADVERTEERDERS VOOR IN DIT BLAD>
HELP ONS DIT BLAD MEER LEVENSVATBAARHEID TE GEVEN!
HET BESTUUR.

Kunstroof op Belcour

Het gestolen werk van de Zeister kunstenares Anneke van den Dool. Weef u waar het doek nu hangt? Laat het weten aan de politie, via tel. 0900-8844.

Op vrijdagochtend 21 februari is een kunstwerk gestolen uit een van de drie leegstaande winkels op Belcour waarin schildersvereniging De Toets in Zeist tijdelijk schilderijen van leden mag exposeren. De gedupeerde exposant doet een beroep op u: kijk uit naar het schilderij.

ZEIST - Eén van deze winkels, in Belcour op het Emmaplein te Zeist, werd op die vrijdagochtend opnieuw ingericht.

Leden van de vereniging komen oude schilderijen ophalen en nieuwe brengen. Tijdens deze 'wisseling' kwam tegelijk met een van de kunstenaars een man binnen van wie de aanwezigen aannamen dat hij die kunstenaar hielp met het vervoeren van schilderijen. Niemand keek dan ook vreemd op dat hij met spullen naar buiten liep. Zelfs toen de man met een schilderij van een van de aanwezigen naar buiten liep en gevraagd werd dat weer terug te geven, kreeg niemand argwaan. Er werd verondersteld dat de man zich vergist had in het helpen van degene die met hem

naar binnen was gekomen. Toen uiteindelijk alle schilderijen waren vervangen miste een van de leden een schilderij en iemand anders een wollen plaid die als verpakking had gediend van de werken. De kunstenares Anneke van den Dool is gedupeerd door deze diefstal en hoopt door het plaatsen van bijgaande foto het schilderij terug te krijgen. Er is aangifte gedaan bij de politie. De man is door alle aanwezigen gezien en het signalement is bekend. Wanneer u het schilderij ergens aantreft wordt u verzocht contact op te nemen met de politie in Zeist.

Persbericht Nieuwsbode
Woensdag 26 februari 2014

Foto's tentoonstelling in gemeentehuis

PORTRET VAN EEN TOETSLID (21)

Na meerdere pogingen is het uiteindelijk gelukt onze voorzitter **Cees van Es** te strikken.

Na eerst koffie te hebben gedronken voor het prachtige schilderij van de Engelse schilder Fred Cuming, vertelde Cees dat hij geboren is in Utrecht (1944), getrouwd met Lenie, twee kinderen en twee kleinkinderen heeft. Zijn zoon en de kleinkinderen wonen in Vianen, zijn dochter woont en werkt al ruim tien jaar in Afrika, voornamelijk Kenia.

Cees volgde in Utrecht lager en middelbaar onderwijs. Na de middelbare school wist hij niet precies wat te doen. Hij vroeg een studiebeurs voor de pedagogische academie. Echter in de weekeinde ging hij graag stappen met vrienden. Dat is heel leuk maar kost veel geld en daar moet je voor werken. Hij besloot ook te solliciteren en reageerde op twee advertenties; bij Philips voor de opleiding tot radiotechnicus en bij de Shell voor de opleiding tot laborant. Hij kreeg de beurs en werd bij beide firma's aangenomen.

De keus werd uiteindelijk Shell. Waar wij hem nog steeds dankbaar voor zijn. Waarom? Nou met regelmaat sponsort Shell, via Cees, De Toets, eerst 200 euro per jaar, nu 300 elke 2 jaar.

Hij heeft tijdens het werken voor Shell, in de avonduren en op zaterdag, zijn verdere studies gedaan, en heeft zodoende in totaal 34 jaar bij Shell gewerkt. Het merendeel in Amsterdam en de laatste 4 jaar in Engeland.

In zijn jonge jaren was hij een fanatieke sporter hij tenniste en honkbalde. Wat honkbal betreft speelde hij altijd in het selectie team, en op welke plaats speelde hij? Juist pitcher, dat dacht ik al vasthoudend nooit loslaten ten zij het niet anders gaat.

Op de vraag wanneer ben je dan gaan schilderen vertelde hij; het heeft mij altijd al aan getrokken, mijn vader schilderde ook maar die was een echte Zondagsschilder. Hij schilderde foto's van oude meesters en plaatjes uit tijdschriften na. Maar dat vond Cees maar niks, dat zou hij anders doen en na zijn sport carrière toen hij meer tijd kreeg is hij serieus gaan schilderen. Op de zaterdagen ging hij naar de Werkschuit in Bilthoven voor een cursus teken- en schilderen van Marjan Nagtegaal en werken met olieverf. Zij adviseerde hem daarna om te gaan model tekenen en schilderen. Zoals bijna iedereen is hij ook met aquarel begonnen en heeft dat zeker 10 jaar volgehouden en daarna is hij om meer expressie in kleur te krijgen overgestapt op acryl.

Als het gezin zomers met vakantie naar Frankrijk ging moest Cees van Lenie de eerste week aldaar een schilder cursus nemen; kon hij eerst de werkstress van zich afschilderen zodat de familie een rustige en ontspannen vakantie zou hebben.

In de 80-ige jaren was hij lid van schilderclub ASV in Amsterdam, een club met 20-25 leden met een atelier aan het IJ, waar hij van 1982 tot aan zijn vertrek naar Engeland in 1990 ook voorzitter is geweest.

In Engeland bleef hij naast zijn werk eveneens schilderen en les nemen. O.a. aan de academie van Canterbury, model tekenen en schilderen en in Rochester thematisch schilderen. Bij de laatste won hij twee keer de eerste prijs op de Summerexhibition.

Daarnaast werd hij lid van Folkstone Art Society en nam deel aan de jaarlijkse tentoonstelling in de Metropole.

Hij had daar als schilder al veel succes, en er hangt in Engeland al heel wat werk van hem.

Terug in Nederland ging hij naar de academiegroep van de Werkschuit en ontmoette daar Hetty Wouda, die op dat moment voorzitter van de Toets was. De Toets had toen een atelier in Kerckebosch, een oude houten school dat we deelden met de duikclub Poseidon. Er werd een nieuwe penningmeester gezocht, en zo is het begonnen. Na twee jaar werd hij gevraagd het voorzitterschap op zich te nemen, wat hij accepteerde.

Toen daar groot onderhoud nodig was vroeg Cees subsidie aan bij de gemeente, echter als alternatief boden ze een nieuwe lokatie aan in Vollenhove. Een prachtig grote en lichte ruimte, met een klein nadeel, het was 'twee-hoog'.

Na wat aan passingen onder aanvoering van Cees (de eerste van de vele toekomstige klus-uren die hij aan de Toets zou besteden) hebben we daar 10 mooie jaren gezeten. Toen werd plots onze huur gigantisch verhoogd, en werd het onbetaalbaar. Maar het geluk was weer met ons. Dankzij Heiko's oplettendheid, zitten wij nu in een prachtig atelier begane grond, eigen parkeer ruimte, als het goed is ook weer 10 jaar; en als de fraters nog lang moge leve kan dat zeker ook langer worden.

Ook hier weer werk genoeg aan de winkel, onder aanvoering van Cees met heel veel vrijwilligers is het weer een geweldig atelier geworden.

In de toekomst krijgt Cees meer tijd omdat hij het voorzitterschap bij het Kunstenhuis De Bilt - Zeist binnenkort

neer zal leggen en kan hij eindelijk ook weer van zijn contributie gaan profiteren.

Ik vroeg hem ook om een grappige gebeurtenis op de Toets. Nou zei Cees, ook ik heb een keer een cursus van Leo Dekker gevolgd bij de Toets, met o.a. fresco's schilderen. Na aanwijzingen van Leo om een minimaal 2 cm dikke gips ondergrond op de drager aan te brengen kwam Cees de week erop binnen zette zijn werk op de ezel en tot zijn ontsteltenis stortte alles er af en kletterde op de grond. Nou dat gezicht van Cees, als degenen die daar toen bij waren dat verhaal weer horen, wat nog wel eens gebeurt tijdens een borrel of onlangs bij weer een workshop van Leo, dan liggen we weer in een deuk.

Op de slot vraag of het schilderen hem heeft gebracht wat hij er van verwachte antwoordde hij "je moet niets, je mag alles!".

Cees is redelijk succesvol, exposeert regelmatig in galeries en wordt geselecteerd voor kunst beurzen in o.a. Frankrijk en België. Het afgelopen jaar won hij op de 26^e Salon International de Libr'Art (Belgie) een eerste prijs in de categorie olie/acryl schilderijen met het schilderij "Handsfree", waarbij ook gelet werd op de totale presentatie van de werken. N.a.v. de prijs werd hij tevens geïnterviewd door de Belgische televisie..

Zijn werken zijn in trek en hij verkoopt zijn werk regelmatig en dat in deze tijd!

Dit was een portret, maar zelf vind ik het meer een pasfoto, want als ik alles had opgeschreven, stond er niets anders in deze Toetsteen.

Een nawoordje van uw verslaggeefster:

Het is maandag 10 maart 8 uur in de ochtend, mijn aantekeningen liggen voor me, ik ga aan de slag. Om 10.30 gaat de bel en met stijve kuit en vingers open ik de deur, blij met de onderbreking. Ik had mij voorgenomen wie er ook staat, ik sleur hem of haar naar binnen en biedt ze koffie aan. Staan er twee dames van de Jehova's getuigen op de stoep. Ik zeg komt u binnen, u kunt een kopje koffie krijgen maar we praten alleen maar over het weer. Ze waren zo verrast of beduusd, wat weet ik niet, dat ze op mijn aanbod gingen.

Het was een verrassende onderbreking, en ik had daarna weer energie om de volgende uren dit interview af te maken.

Voorheen deed Rens dit voor mij, maar ik ben blij dat het me gelukt is en hij zou trots op mij zijn geweest. En over de onderbreking zou hij hebben gezegd, dat kan allen jij maar verzinnen. Het is nu 13.00 uur en ik klap met een zucht mijn laptop dicht.

Rina

JOSEPH BEUYS (1921 – 1986)

In de vooraankondiging van de kunstavond van 28 februari 2014, waar ik door omstandigheden niet naar toe kon, heb ik al even gerefereerd aan de kunstenaar Joseph Beuys. De avond ging over Anselm Kiefer een materieschilder uit Duitsland.

Kiefer studeerde in de zeventiger jaren bij Joseph Beuys. Vandaar dit onderwerp.

Aangezien ik vaak naar Schloss Moyland in Bedburg-Hau in Duitsland, vlakbij Nijmegen, ben geweest om werk van Beuys te bekijken, leek het mij wel een geschikt idee om iets in de Toetssteen te schrijven over hem. Velen zijn toch wel geïnteresseerd in materieschilderijen. Vandaar dit artikel over Joseph Heinrich Beuys.

Geboren in Krefeld in 1921 en gestorven in Düsseldorf in 1986. De man was op kunstgebied van alle markten thuis. Hij maakte tekeningen, plasteiken, sculpturen, installaties, maar ook plastische objecten, performances en Fluxusconcerten.

Fluxusconcerten waren theatrale opvoeringen waar de kunstenaars met experimentele muziek, dans en allerlei voordrachten hun ideeën aan het publiek lieten zien. De voorstellingen waren vaak zeer chaotisch en het publiek snapte er vaak niets van, maar de handeling op zich werd als een soort kunst beschouwd.

Joseph Beuys was een fenomeen. Hij werd bewonderd en hij irriteerde velen. Hij verkondigde theorieën die musea met hun kunst moesten ondermijnen en anderzijds vertoonde hij sterallures en haalden zijn gigantische installaties enorme prijzen.

Beuys was in elk geval een getalenteerd figuur. Hij speelde bijvoorbeeld erg goed piano en cello. In 1936 werd hij lid van de Hitlerjugend, zoals vele jongeren die het "duffe" leven zat waren. Hij speelde in een orkest en sloot zich bij een circus aan als dierenverzorger. Voor kunst interesseerde hij zich mateloos, maar hij besloot toch medicijnen te studeren, maar de oorlog deed alles veranderen. Hij meldde zich bij de

Luftwaffe als radiotechnicus in een Stuka duikbommenwerper. Tijdens een missie werd zijn vliegtuig neergeschoten en werd hij door Tataren in de Krim bijna doodgevroren gevonden. Zij smeerden hem in met **vet** en wikkelden hem in **vilt** om hem warm te houden. Of dit verhaal helemaal waar is weet men niet. Maar het werd Beuys' internationale handelsmerk, de vilten hoed en een zilveren plaat in zijn schedel, die hij in een Duits veldhospitaal ingeplant kreeg. Deze gebeurtenis heeft veel invloed op Beuys gehad in zijn werk. Hij kreeg de bijnaam "vet en vilt kunstenaar". Misschien heeft hij het hele verhaal verzonnen om vergiffenis te krijgen voor zijn oorlogshandelingen. In elk geval besloot hij toch voor de kunst te kiezen en ging hij studeren aan de kunstacademie in Düsseldorf. Ook bestudeerde hij de antroposofie. Als afstudeerproject ontwierp hij deuren voor de Dom in Keulen.

In de vijftiger jaren had hij zijn atelier in Kleef. Hij exposeerde vaak in het museum Haus Koekkoek in Kleef. Trouwens een ontzettend leuk museum. Hele generaties Koekkoek hangen daar. In de Toetssteen winter 2007 (4) heb ik een heel artikel aan de Koekkoeken gewijd. Maar ik dwaal af.

In september 1959 trouwde hij met Eva-Maria Wurmbach en twee jaar later werd hij professor sculptuur aan de academie in Düsseldorf.

Joseph Beuys ontwikkelde een kritisch politiek en sociaal geëngageerde kunsthouding. Hij hield ervan om zijn publiek bij zijn kunstmanifestaties te betrekken. Hij vond dat alle uitingen en alle werkzaamheden van de mens als kunst

moesten worden gezien en dat eigenlijk iedereen een kunstenaar was. Publiciteit en openbare discussie vond hij een zeer belangrijk onderdeel van zijn kunstenaarschap.

In 1962 kwam hij in contact met de Fluxusbeweging en werd hij een van de belangrijkste leden van de groep. In het begin bestond zijn werk uit duizenden tekeningen en aquarellen, soms heel realistisch, maar toch hadden zijn figuren symbolische betekenissen.

Hij gebruikte steeds meer onconventionele middelen, zoals thee, beits en allerlei vruchtsappen. Materialen die we vroeger, toen we met De Toets nog in Vollenhove zaten, bij Leo Dekker ook gebruikten, zoals wijn, zelfrijzend bakmeel, melk. Tot mijn verbazing houden deze schilderijen van mij zich goed. Behalve enkele zoals waterglas bijvoorbeeld, dat steeds wit uitslaat.

Beuys meest voorkomende thema's waren de vrouw, allerlei dieren, zoals eland, hert en mythologische onderwerpen.**

Nogmaals een enorme collectie vroege Beuys-werken zijn te zien in Schloss Moyland in Duitsland.

In Düsseldorf had Beuys veel studenten waar hij veel energie aan besteedde. Hij wilde dat zij in staat zouden zijn zelfstandig als kunstenaar te werken. Vanwege zijn alternatieve ideeën en omdat hij de opnamestop voor nieuwe leerlingen negeerde werd hij ontslagen, maar hij bleef gewoon lesgeven in het park naast de academie. Na jarenlange juridische strijd werd hij weer in ere hersteld. Beuys deed mee aan vele tentoonstellingen en in 1976 aan de Biënnale van Venetië.

Hij was medeoprichter van de ecologische partij "Die Grünen". In 1979 ontmoette hij Andy Warhol, die verschillende portretten van hem maakte.

Beuys kleepte zich altijd in spijkerbroek met vissersjasje en zijn "Stetson" vilten hoed, die hij altijd droeg bij zijn optreden in het openbaar.

Hij was een van de aanhangers van de theorie "Hollands licht". Schilderijen van Rembrandt en vele andere Hollandse meesters hadden een bepaald "licht", omdat ze geschilderd waren voordat het IJsselmeer was ingepolderd. Door die inpoldering was het specifieke licht verdwenen.

Beuys was verschillende keren in Nederland o.a in museum Boymans van Beuningen, waar hij een presentatie van drie dagen over kunst en maatschappij hield.

Het werk van Beuys is meestal onconventioneel en avant-gardistisch. Vaak werd het werk als vreemd en onbegrijpelijk

betiteld. Beuys vond het idee belangrijk en liet het vaak uitwerken door technici of handwerkslieden.

Hij maakte ongeveer 540 multiples, dat waren combinaties van voorwerpen in een nieuwe setting. In totaal maakte hij 15.000 werken, veel installaties en vaak persoonlijke objecten die hij uitstalde in vitrines. Veel van zijn beelden waren gemaakt van brons. Ook maakte hij affiches, boeken, video's, kunstkaarten van hout en vilt.

Kapitale werken van Beuys zijn aangekocht door het Van Abbe museum, Boymans-van Beuningen en Kröller-Müller, bijvoorbeeld de tramhalte uit 1976 in Kröller-Müller.

Er ligt een stuk rail en een paar ondefinieerbare voorwerpen. Het stemt in elk geval tot nadenken. Wat wil hij hiermee zeggen. Vervoer, ordening, vergane glorie? Later bleek het een kanon en vaten te zijn. Na lezing blijkt het te maken te hebben met oorlogstuig uit de 17^e eeuw. Een geheimzinnige oude wereld tegenover moderne techniek. Beuys trof deze dingen aan bij een tramhalte in zijn jeugd.

Aan het eind van de jaren zeventig bekommerde Beuys zich om het milieu en wilde hij met zijn kunst een steentje bijdragen aan een beter leefklimaat. In 1982 werd hij uitgenodigd aan de "Documenta 7 in Kassel. Beuys besloot dat hij Kassel groener wilde maken door het planten van 7000 eiken. Om dit te kunnen uitvoeren had hij geld nodig en bedacht hij een constructie van 7000 basaltzuilen die hij als een bergketen voor het hoofdgebouw van de Documenta in Kassel opstelde. Iedereen kon voor 500 Mark een basaltsteen kopen. De opbrengst werd in een fonds gestort om bomen en planten te kopen. Beuys wilde ook aantonen dat verschillende componenten in harmonie met elkaar konden zijn en elkaar konden aanvullen. Helaas overleed Joseph Beuys in 1986 in zijn werkkamer te Düsseldorf voordat het project voltooid was. Zijn zoon heeft het werk gelukkig afgemaakt.

Beuys vond ook dat mensen bewust moesten worden van hun eigen leefomgeving. Hij wilde dit project overal uitvoeren. Oslo, Sydney en New York hebben hier gehoor aan gegeven. Er zijn bomen en stenen naast elkaar geplaatst.

Al met al een zeer interessant figuur vol met tegenstrijdigheden en een geëngageerd kunstenaar te noemen.

Bronnen: Joseph Beuys Leben und Werk, Adriani ,Konnertz Thomas 1986 / Kunstschrift Openbaar Kunstbezit Joseph Beuys 1987 / Art ;september 2010 Wer war Beuys?

Hans Doortmont.

TOETS VARIA

Presentatie De Toets in het nieuwe gemeentehuis.

Zeist heeft met veel ophef een nieuwe aanbouw aan het oorspronkelijke gemeentehuis gerealiseerd. Hoofdzakelijk uit glas en spouwen bestaande wanden en met ruime accommodaties, die in sterk contrast staan met het oorspronkelijke, romantische gebouw. In de week van 10 t/m 15 februari is het huis met veel vertoon van show en flair onder de titel: "Achterkamertjes en open deuren", in gebruik genomen. Tientallen activiteiten hebben luisterrijk bijgedragen aan de feestelijke opening van het onderkomen en daarbij is de hele Zeister gemeenschap betrokken geweest.

Van doorlopende concerten van jong talent tot een speeddate met een wethouder en van Tussen Kunst en Kitsch tot afseilen langs de gevel.

Allerlei Zeister instanties konden zich presenteren en ook de Toets heeft zich daarbij niet onbetuigd gelaten. In een door de charmante organisatie toebedeelde ruime, heldere nis is door Mieke en Clarie vanuit de PR- commissie een collectie ingebrachte schilderijen opgesteld die, ondersteund door de decoratiewand, een goed beeld van de Toets heeft gegeven.

Middels permanente rondleidingen hebben vele honderden bezoekers het gebouw bekeken en ook onze expositie bezocht. De vele positieve reacties hierop van het publiek, geven blijk van een gewaardeerde presentatie van de Toets.

Martin van der Mey

GROOT NIEUWS

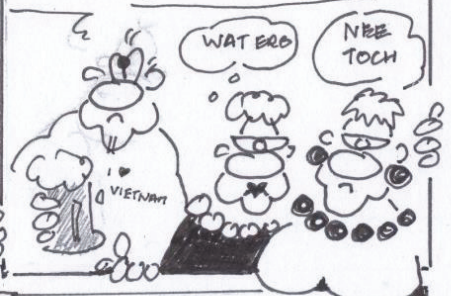
HEB JE HET AL GEHOORD?
GROTE KUNSTROOF IN ZEIST

HOE KAN DAT NOU?
WAAR, WIE, WAT
WIJN!

JA BY EEN ETALAGE MET TOETSWERK!
EEN FIGUUR HEeft ZOMAAR EEN
SCHILDERY MEE GENOMEN

DR. HEINZ. PROG. 2014

EIGENLIJK GOEDE REKLAME
VOOR DE TOETS

WE MAKEN ZO VEEL KWALITEIT DAT
HET DE MOEITE WAARD IS OM TE
STELEN!

WE GEVEN EEN GROTE BELONING WIE DE
DADER AANBRENGT

DE BOEF HEeft HET
SCHILDERY IN MIJN PLAID
MEE GENOMEN.
NOU WORDT IE
HELEMAAL MOOI!

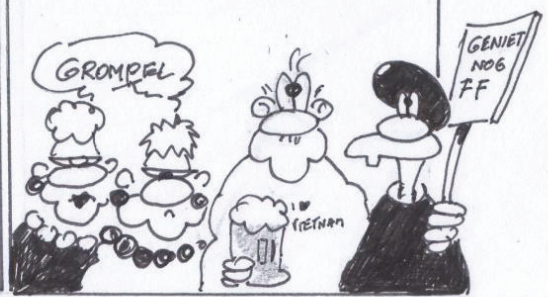

HÈ HÈ ER GEBEURT
IETS BY DE TOETS

ALHOEWEL

KORTOM.. JE ZULT ZIEN ALS JE
BY DE TOETS SCHILDEET. DAN
WORDT JE WERK GEWAARDEERD.

HANS DOERTMANT 2014

programma

Week 12, maart

ma	mi	17	gekleed model	ah
di	mi	18	- -	mb
di	av	18	- -	jk
wo	mo	19	- -	jk
wo	mi	19	- -	vb
wo	av	19	- -	jh
do	mi	20	- -	hn
do	av	20	open atelier	

Week 13, maart

ma	mi	24	keuze docent/ eigen werk	ah
di	mi	25	- -	mb
di	av	25	- -	jk
wo	mo	26	- -	jk
wo	mi	26	- -	vb
wo	av	26	- -	jh
do	mi	27	- -	hn
do	av	27	open atelier	

Vrijdag 28 maart; Kunstavond

Week 14, maart / april

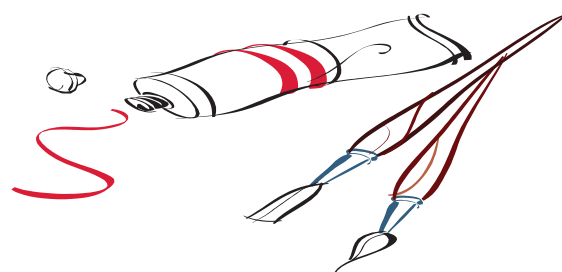
ma	mi	31	naaktmodel	ah
di	mi	1	- -	mb
di	av	1	- -	jk
wo	mo	2	- -	jk
wo	mi	2	- -	vb
wo	av	2	- -	jh
do	mi	3	- -	hn
do	av	3	open atelier	

Week 15, april

ma	mi	7	stilleven	ah
di	mi	8	- -	mb
di	av	8	- -	jk
wo	mo	9	- -	jk
wo	mi	9	- -	vb
wo	av	9	- -	jh
do	mi	10	- -	hn
do	av	10	open atelier	

Week 16, april

ma	mi	14	gekleed model	ah
di	mi	15	- -	mb
di	av	15	- -	jk
wo	mo	16	- -	jk
wo	mi	16	- -	vb
wo	av	16	- -	jh
do	mi	17	- -	hn
do	av	17	open atelier	

Week 17, april

ma	mi	21	keuze docent/ eigen werk	ah
di	mi	22	- -	mb
di	av	22	- -	jk
wo	mo	23	- -	jk
wo	mi	23	- -	vb
wo	av	23	- -	jh
do	mi	24	- -	hn
do	av	24	open atelier	

Week 18, Meivakantie

Week 19, mei

ma	mi	05	naaktmodel	ah
di	mi	06	- -	mb
di	av	06	- -	jk
wo	mo	07	- -	jk
wo	mi	07	- -	vb
wo	av	07	- -	jh
do	mi	08	- -	hn
do	av	08	open atelier	

Week 20, mei

ma	mi	12	stilleven	ah
di	mi	13	- -	mb
di	av	13	- -	jk
wo	mo	14	- -	jk
wo	mi	14	- -	vb
wo	av	14	- -	jh
do	mi	15	- -	hn
do	av	15	open atelier	

Week 21, mei

ma	mi	19	gekleed model	ah
di	mi	20	- -	mb
di	av	20	- -	jk
wo	mo	21	- -	jk
wo	mi	21	- -	vb
wo	av	21	- -	jh
do	mi	22	- -	hn
do	av	22	open atelier	

Programma (vervolg)

Week 22, mei

ma	mi	26	keuze docent/	ah
di	mi	27	keuze docent/	mb
di	av	27	- -	jk
wo	mo	28	- -	jk
wo	mi	28	- -	vb
wo	av	28	- -	jh
do	mi	29	- -	hn
do	av	29	open atelier	

Vrijdag 30 mei; Kunstavond, 'werk van leden door leden'

Week 23, juni

ma	mi	02	naaktmodel	ah
di	mi	03	- -	mb
di	av	03	- -	jk
wo	mo	04	- -	jk
wo	mi	04	- -	vb
wo	av	04	- -	jh
do	mi	05	- -	hn
do	av	05	open atelier	

Week 24, juni

ma	mi	09	stilleven	ah
di	mi	10	- -	mb
di	av	10	- -	jk
wo	mo	11	- -	jk
wo	mi	11	- -	vb
wo	av	11	- -	jh
do	mi	12	- -	hn
do	av	12	open atelier	

Week 25 t/m 35, Zomervakantie

Donderdag 28 augustus Klusdag

Zaterdag 30 augustus Openhuis

Week 36, september

ma	mi	01	stilleven	ah
di	mi	02	- -	mb
di	av	02	- -	jk
wo	mo	03	- -	jk
wo	mi	03	- -	vb
wo	av	03	- -	jh
do	mi	04	- -	hn
do	av	04	open atelier	

Week 37, september

ma	mi	08	gekleed model	ah
di	mi	09	- -	mb
di	av	09	- -	jk
wo	mo	10	- -	jk
wo	mi	10	- -	vb
wo	av	10	- -	jh
do	mi	11	- -	hn
do	av	11	open atelier	

Week 38, september

ma	mi	15	keuze docent/	ah
di	mi	16	eigen werk	mb
di	av	16	- -	jk
wo	mo	17	- -	jk
wo	mi	17	- -	vb
wo	av	17	- -	jh
do	mi	18	- -	hn
do	av	18	open atelier	

Week 39, september

ma	mi	22	naaktmodel	ah
di	mi	23	- -	mb
di	av	23	- -	jk
wo	mo	24	- -	jk
wo	mi	24	- -	vb
wo	av	24	- -	jh
do	mi	25	- -	hn
do	av	25	open atelier	

Vrijdag 26 september; Kunstavond

Week 40, sept./okt.

ma	mi	29	stilleven	ah
di	mi	30	- -	mb
di	av	30	- -	jk
wo	mo	01	- -	jk
wo	mi	01	- -	vb
wo	av	01	- -	jh
do	mi	02	- -	hn
do	av	02	open atelier	

Week 41, oktober

ma	mi	06	gekleed model	ah
di	mi	07	- -	mb
di	av	07	- -	jk
wo	mo	08	- -	jk
wo	mi	08	- -	vb
wo	av	08	- -	jh
do	mi	09	- -	hn
do	av	09	open atelier	